

LICEUM
OGÓLNOKSZAŁCĄCE
w Czerwieńsku
im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”

Edukacja dla bezpieczeństwa

T: Krwawienia i krwotoki

Opracował:
Krzysztof Kaczmar

Organizacja pierwszej pomocy

Sprawdzenie

112

Gdzie (adres, droga dojazdu)

Co (wypadek, pożar, upadek itp.)

Ile (wiek, czy zagrożone jest życie)

co zrobiono

999

kto wzywa pomoc (dane)

Organizacja pierwszej pomocy

Sprawdzenie

RKO

30/2

100 - 120

- Resuscytacja krążeniowo-oddechowa (RKO) to czynności ratownicze okresowo zastępujące pracę serca i płuc.
- Resuscytację prowadzi się według schematu: **A** (*Airway* – udrożnienie przepływu powietrza przez odchylenie głowy i uniesienie żuchwy), **B** (*Breathing* – przywracanie oddechu przez wykonanie oddechów ratowniczych), **C** (*Circulation* – przywracanie krążenia przez uciskanie mostka).

Organizacja pierwszej pomocy

Rana

**to uszkodzenie skóry i tkanek
podskórnych**

URAZ- działanie siły zewnętrznej na organizm.

Podział ze względu na czynnik uszkadzający:

- mechaniczne
- termiczne
- chemiczne
- elektryczne
- promieniowanie jonizujące i niejonizujące
- akustyczne
- psychiczne

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana kłuta

powstaje w wyniku działania w głąb ciała narzędzia z ostrym końcem (nóż, bagnet, pręt, gwóźdź). Ma niewielki otwór, sięga wąskim kanałem bardzo głęboko w ciało. Bardzo niebezpieczna, gdy dotyczy klatki piersiowej, brzucha. Przy usuwaniu narzędzia bardzo obfite krwawienie początkowo na zewnątrz, potem do wewnątrz organizmu. Łatwo ulega zakażeniu. Gojenie może być trudne i powodować rozległe blizny.

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana kłuta

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana cięta

powstaje w wyniku działania ostrego, tnącego narzędzia – nóż, brzytwa.

Prosta, nie sięga głęboko. Brzegi gładkie, równe, a otaczające tkanki nienaruszone. Duże krwawienie – jeśli przecięte naczynie. Po chirurgicznym zaopatrzeniu bardzo łatwo się goi. Z pozostawieniem niedużej blizny, np. rana pooperacyjna

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana cięta

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana szarpana

powstaje w wyniku działania narzędzia o tępych krawędziach (hak, drut kolczasty, gwóźdź), godzącego skośnie lub stycznie do powierzchni ciała. Na skutek pociągania dochodzi do rozrywania tkanek. Rana ma nieregularny kształt, poszarpane, nierówne brzegi. W głębi rany widać niekiedy strzępy oderwanych tkanek. **Skutek** zakażenie zniszczonych, obumarłych tkanek rana źle się goi. Po zagojeniu pozostaje duża blizna.

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana szarpana

Rana po pile spalinowej

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana tłuczona

↓

powstaje w wyniku działania narzędzia tępego lub o tępych krawędziach, godzącego z dużą siłą prostopadle lub skośnie do powierzchni ciała. Najczęściej powstaje na twardym kostnym podłożu. Brzegi nierówne, naskórek otarty, na dnie rany widoczne uszkodzone tkanki. Uszkodzone również otaczające tkanki. Może występować sstłuczenie, obrzęk, siniaki. **Krwawienie zazwyczaj niewielkie.**

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana tłuczona

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana miażdżona

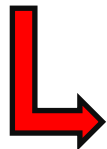
odmiana tłuczonej, po działaniu bardzo dużej siły narzędziem tępym lub o tępym krawędziach godzącego prostopadle do powierzchni ciała, przygniecenia, przejechania, upadku z wysokości na twarde podłoże. Bardzo silnym bólem, niewielkim krwawieniem, rozległym uszkodzeniem okolicznych i głębiej leżących tkanek. **Może występować złamanie lub zmiżdżenie kości**

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana postrzałowa

powstaje na skutek zadziałania pocisków z broni palnej lub odłamków pocisków, min, granatów, bomb.

styczna- tworzy się na skutek uszkodzenia zewnętrznej powierzchni ciała przez pocisk lub odłamek, przebiega w postaci bruzdy, ma otwór wlotowy, kanał rany lub odłamek, czasem przypomina ranę szarpaną

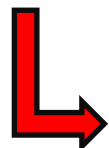
ślepa- tworzy się na skutek działania pocisku, który przebił powłoki ciała i uszkodził tkanki wewnętrzne, kończy się ślepo pociskiem lub odłamkiem, który utkwiał wewnątrz ciała

przelotowa- w tym przypadku pocisk przebił powłoki ciała, uszkodził tkanki, a następnie opuścił ciało. Posiada więc otwór wlotowy i znacznie większy wylotowy oraz kanał rany.

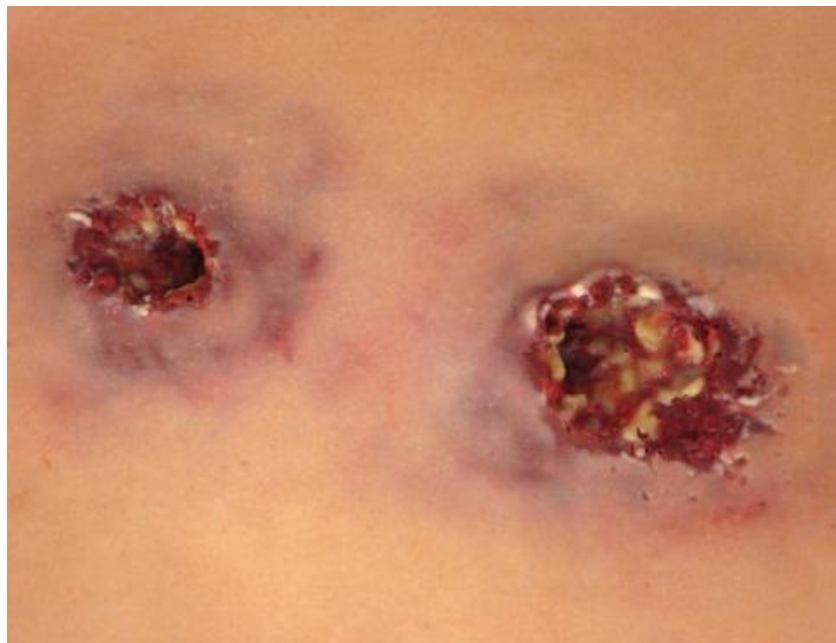
Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana postrzałowa

W ranach postrzałowych najczęściej największe uszkodzenia występują w kanale pocisku- energia posiadana przez pocisk przekazywana jest tkankom organizmu i powoduje ich rozległe uszkodzenie (tkanki uszkodzone nie muszą być w torze pocisku). Obrażenia tym większe im większą pocisk miał energię.

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana postrzałowa

Trojektoria balistyczna

Wejście kuli

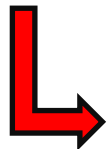
*Rana wyjściowa, ze śladami krwi i
prawdopodobnie mózgu*

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana kąsana

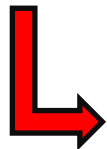

powstaje w wyniku ugryzienia przez człowieka lub zwierzę. Brzegi i ściany rany nierówne, poszarpane, widoczne ślady zębów. Jest zakażona bakteriami z jamy ustnej i gardła, bardzo źle się goi.

Organizacja pierwszej pomocy

Rodzaje

rana kłusana

rana – ugryzienie przez pyton

Organizacja pierwszej pomocy

PAMIĘTAJ!

- ! Ran usytuowanych w okolicach czaszki, klatki piersiowej i jamy brzusznej nie wolno niczym przemywać, należy je zawsze konsultować z lekarzem.
- ! Zranienia, skaleczenia i otarcia należy przemyć tylko czystą wodą lub wodą z mydłem.
- ! Przed podejściem do poszkodowanego ratownik powinien założyć lateksowe rękawiczki, szczególnie jeżeli poszkodowany jest ranny.
- ! Bezpieczeństwo osoby udzielającej pomocy jest tak samo ważne jak poszkodowanego.

Organizacja pierwszej pomocy

Zasady opatrywania ran kończyn

112
999

Organizacja pierwszej pomocy

↳ Wywiad gdy poszkodowany jest przytomny **SAMPLE**

Asekuruj poszkodowanego (nie dopuść do upadku), zadбай o bezpieczeństwo

Udrożnij jego drogi oddechowe

Sprawdź jego czynności życiowe (przytomność i oddech)

Ułóż poszkodowanego na plecach

Rozepnij mu odzież (kołnierzyk, pasek)

Unieś jego ręce i nogi

Jeżeli po upływie 2–3 minut przytomność powróciła, nie pozwól na szybkie wstanie

Sprawdź stopień świadomości, przeprowadź wywiad SAMPLE, posadź poszkodowanego

Po upływie 2–3 minut, jeżeli nie ma on zawrotów głowy i mroczków przed oczami, pomóż poszkodowanemu wstać

PYTANIA ?

Zadanie domowe: wykonaj ćwiczenie

1. Opatrunek kłosowy dłoni.
2. Opatrunek kłosowy stawu barkowego.
3. Opatrunek kłosowy przedramienia.